

Zločin u Dalju III

IZVJEŠTAJI S PRAĆENJA SUĐENJA

12. studenoga 2007. godine – otvaranje glavne rasprave

Postupak su pratili Robert Adrić i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, obitelji optuženih, novinar Glasa Slavonije.

Izvještaj: Mladen Stojanović

Otvaranje gl. rasprave, čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji

Nakon otvaranja zasjedanja, objavljivanja predmeta rasprave i sastava Vijeća, na što nije bilo primjedbi, predsjednik Vijeća je utvrdio istovjetnost optuženika, a zamjenik ŽDO-a je pročitao **optužnicu br. K-DO-20/07, od 06. lipnja 2007. godine.**

Optuženici su izjavili da su razumjeli optužbu, a nakon upozorenja da nisu dužni iznositi obranu niti odgovarati na postavljena pitanja, izjavili su da se **ne osjećaju krivima** za djelo koje im se stavlja na teret.

Dokazni postupak

Svjedočenje Rozalije Kundić, supruge pok. Antuna Kundića

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavila da je njen suprug Antun za vrijeme okupacije često bio pozivan na prisilne radove, pa je tako pozvan i 03. svibnja 1995. godine. Sljedeću večer su ona, njena kćer Monika i zet Radoslav Popović obaviješteni da je njen suprug preminuo uslijed infarkta. Zet Radoslav je otišao u bolnicu preuzeti Antunovo tijelo. Izjavila je da je desna strana Antunovog lica bila plava, ali da nije vidjela njegovo tijelo. Zet joj je rekao da je čitavo Antunovo tijelo bilo plavo te da on nije umro od infarkta.

Na glavnoj raspravi je izjavila da je njen suprug imao bruh te da je trebao ići na operaciju, da nije imao nikakvih problema sa srcem, da joj nikada nije rekao da je bio zlostavljan prilikom odlazaka na prisilne radove te da njen zet Radoslav Popović, koji je u kritično vrijeme radio u policiji u Erdutu, boravi u Engleskoj.

Svjedočenje Erike Astaloš, kćerke pok. Antuna Kundića

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavila da je od 1992. do 1998. godine živjela u Australiji. 04. svibnja 1995. javljeno joj je da je njen otac umro od srčanog udara. Kada se vratila iz Australije rođaci su joj rekli da je njen otac ubijen. Od šogora Radoslava Popovića i susjeda Franje i Rozike Hodan čula je da su zajedno išli u bolnicu po tijelo njenog oca. Rekli su joj da je imao slomljenu ruku, ozlijeđenu glavu, a po tijelu je bio sav plav.

Na **glavnoj raspravi** je izjavila da je sa majkom i sestrom Monikom češće razgovarala o uzroku smrti svoga oca nego sa šogorom Radoslavom. Radoslav je u kritično vrijeme bio pripadnik milicije te je ona i njega, na određeni način, krivila zbog smrti oca. Izjavila je da Miodraga Kikanovića poznaje još iz osnovne škole, da je uvijek bio „zločest“ te da je pomislila da bi on mogao biti odgovoran za smrt njenog oca.

Opt. Kikanović je stavio **primjedu** na dio iskaza svedokinje u kojemu je ona tvrdila da ga se sjeća iz vremena osnovne škole kada je on, po njenoj tvrdnji, bio zločest.

Svjedočenje Emerika Hudika

Zapažanje: *ispitivanje ovoga svjedoka bilo je otežano, jer, prema vlastitim navodima, na jedno uho uopće ne čuje, dok na drugo čuje jako malo)*

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio je da je jednom prilikom, u lipnju 1995. godine, bio priveden u vojnu policiju koja se nalazila u „Šrajberovoj kući“. Naime, on i njegov susjed Astaloš su krenuli odvesti stado ovaca na ispašu preko erduskog mosta. Dozvolu za to su dobili od Stevana Ristića i Vese Agića. Na erduskom mostu su ih zaustavili vojni policajci Miodrag Kikanović i osoba nadimkom Đorđila. Rekli su mu da mora ići u „Šajberovu kuću“. U toj ga je zgradi tukao Miodrag Kikanović. Udarao ga je nogama, obuvenim u vojničke čizme, po doljnjim dijelovima nogu te ga je policijskom palicom udarao i bockao u predjelu bubrega. Novak Simić je, kada je vidio što se događa, rekao Kikanoviću da ga prestane tući, no, Kikanović ga je još 2-3 puta jako udario u predjelu bubrega, pa je Simić povikao na Kikanovića da ga prestane tući.

Na **glavnoj raspravi** je rekao da Novaka Simića poznaje od 1992. godine te da je isti bio komandir u vojnoj policiji.

Za opt. Krstinića izjavio je da je dobar čovjek. Poznato mu je da je Krstinić 1995. godine bio u VP. Nikada nije vidio da je Krstinić nekoga udarao ili prema nekome bio goropadan. Štoviše, upozorio je njega i Astaloša, rekao im je da se čuvaju, da ne vjeruju svakome.

Nakon što je opt. Kikanović rekao da svjedoka prvi puta vidi na ovoj raspravi, da ga nikada nije zaustavio na mostu, da je pomagao Hrvatima za vrijeme okupacije i da je osobno spasio 30-ak života, svjedok je izjavio da se danas više ne može sjetiti lika osobe koja ga je zaustavila na mostu i koja ga je udarala u „Šajberovoj kući“, čak i danas kad vidi optuženika ispred sebe. Okrenuo se prema opt. Kikanoviću i rekao: „Ako ste vi taj Kikanović, onda ste vi osoba koja me je tukla“.

Na nalog predsjednika Vijeća svjedok se okrenuo prema optuženiku, pogledao ga i izjavio da misli da je opt. Kikanović osoba koja ga je zaustavila na mostu, strpala u prtljažnik automobila i tukla u „Šajberovoj kući“.

Na pitanje branitelja opt. Kikanovića, svjedok je rekao da nije poznavao opt. Kikanovića u inkriminirano vrijeme, poznavao je njegovog oca, no ne i njegovu djecu. Dva ili tri dana po događaju raspitivao se tko ga je tukao te je dobio informaciju da ga je tukao Miodrag Kikanović.

Opt. Kikanović je stavio **primjedu** na iskaz svjedoka, rekao je da se nikada kao vojni policajac nije nalazio na erduskom mostu te da nije tukao svjedoka.

Branitelj opt. Kikanovića je stavio **primjedu** na iskaz tvrdeći da je njegov branjenik u kritično vrijeme imao ozlijeđenu nogu, da je hodao sa pomagalima te nije mogao biti osoba koja je

svjedoka udarala nogom. U spis je predao otpusnu listu Zavoda za specijalizovanu rehabilitaciju „Termal“, Vrbnik, od 28. travnja 1994. godine.

Svjedočenje Ivana Bodze

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da Novaka Simića ne poznaje. Rekao je su 05. svibnja 1995. godine Kikanović i Ristić došli kod njega u kuću i pod prijetnjom oružja ga odveli u „Šrajberovu kuću“. U dvorištu „Šrajberove kuće“ žestoko su ga pretukli Miodrag Kikanović, od koga je dobio najviše batina, zatim Vučićević, misli da mu je ime Zoran, te stanoviti Jorgić. Radovan Krstinić mu je tada udario nekoliko šamara. Kada je, uslijed dobivenih batina, padao na tlo, Krstinić mu je govorio da ustane, a kada je ustao, ponovno je dobivao batina dok se ne sruši na tlo. Tom je prilikom nekoliko puta gubio svijest. Ondje je u naredna tri dana tako pretučen da nije mogao stajati na nogama, stradala mu je lijeva noga, prednji dio trbuha, leđa i lijeva strana glave. Uslijed batina je trpio velike bolove i povraćao je, dva je puta zbog batina nekontrolirano izvršio malu, a jednom i veliku nuždu. Tri dana ga je ispitivao komandir, čije mu ime nije poznato, a pored njega su se kao stražari izmjenjivali Miodrag Kikanović, Vučićević i Jorgić. Izjavio je da opt. Krstinić nije bio u prostoriji prilikom ispitivanja. Pri svakom ispitivanju je dobio batina. Tukla ga je osoba koja ga je ispitivala, a koja je u hijerahiji bila ispod Čede, te stražari koji su bili nazočni ispitivanju. Nije mu poznato zbog čega se to događalo, bio je civil prisilno mobiliziran u radni vod. Jednom prilikom, dok ga je ispitivao komandir, u sobu je ušao Kikanović i udario ga desnom podlakticom po vratu, a potom i desnom nogom u slabine uslijed čega se onesvijestio. U zatvoru je ostao do 20. svibnja, no batine je dobivao samo prva tri dana. Kasnije je dobivao samo pokoji šamar. Nakon puštanja iz zatvora se nije usudio ići liječniku jer mu je komandir vojne policije to zabranio.

Na glavnoj raspravi je izjavio da nije točan dio njegove izjave iz istražnog zapisnika u kojemu stoji da ga je opt. Krstinić više puta čušnuo. Rekao je da odgovara istini da mu je opalio samo jedan šamar. Razlog tomu bio je podsjetnik sa osječkim telefonskim brojevima, koji je pronađen u njegovom stražnjem džepu. Međutim, izjavio je da je opt. Krstinić, zajedno sa Vučićevićem, dolazio u njegovu kuću i maltretirao ukućane. Naime, tjerali su ih da slušaju srpske pjesme. Rekao je da je moguće da je kod istražnog suca rekao da ne poznaje Novaka Simića, no sada je naveo da je upravo on bio u prostoriji kada je ušao Kikanović i udario ga podlakticom.

Primjedbe na iskaz stavili su branitelji sve trojice optuženika te opt. Kikanović.

Svjedočenje Marija Lazara

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da misli da je Novak Simić bio zapovjednik voda vojne policije. Vidio je kada je Simić ubacio Ivicu Horvata u terensko vozilo i odvezao ga u komandu vojne policije. Poznato mu je da je Hotvat ondje bio pretučen.

I sam je bio zlostavljan, i to 1995. godine tijekom mobilizacije u radnom vodu. Dva je dana, pod prijetnjom batina, od jutra do večeri, u komandi vojne policije morao prenositi kamen tucanik u plastičnim kantama, a pri tome je kante morao nositi sa po dva prsta svake ruke. To su mu naredili Đorđe Milovanović zv. Đorđila i Miodrag Kikanović. Đorđila ga je dva puta lupio lopatom po leđima.

Čuo je, no nije osobno vidio, da je Radovan Krstinić udario Josipa Ledenčana na Mišinom brdu.

Na glavnoj raspravi je rekao da mu Miodrag Kikanović nije naredio na nosi plastične kante pune kamenja. To mu je naredio Đorđila, a Kikanović ga je na željezničkoj stanici, koja je bila zborna mjesto radnog voda, izdvojio između pripadnika radnog voda te je, sa još 3 pripadnika radnog voda, odveden u Šrajberovu kuću radi nošenja tucanika. Tucanik je nosio u dvorište spomenute kuće, koje je bilo puno blata, te je zbog toga nasipano kamenjem.

Izjavio je da ga se u istrazi vjerojatno pogrešno razumjelo te zbog toga u istražnom zapisniku stoji da mu je nalog za nošenje tucanika dao Kikanović.

Poznato mu je da je Radovan Krstinić bio pripadnik vojne policije, ondje ga je vidao 1995. godine. Nije mu poznato koja je bila Krstinićeva uloga u vojnoj policiji.

Svjedočenje Josipa Ledenčana

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) opisao je situaciju u Dalju i Erdutu tijekom okupacije, govorio je o maltretiranju Hrvata i Mađara, o odvođenju Antuna Kundića, te je rekao da ga je Radovan Krstinić, tijekom obavljanja radova, tj. nošenja trupaca bagrema na Mišinom brdu, udario velikom metalnom šipkom po leđima i nogama, pritom mu opsovao „majku ustašku“ te mu rekao da je dvije tisuće Srba pobijeno u zapadnoj Slavoniji, dok oni njih tu „maze“.

Na glavnoj raspravi je rekao da je, kao pripadnik radnog voda, četiri i pol mjeseci cijepao drva u Šajberovoj kući, te da je svu trojicu optuženika ondje vidao.

Sjeća se da su onom prilikom, kada ga je na Mišinom brdu udario opt. Krstinić, ondje bili prisutni Mirko Kelava, Matija Senaši, Marinko, čije mu prezime nije poznato, te pok. Martin Čaran. Jedan vojni policajac, nakon što ga je Krstinić udario, rekao Krstiniću da ga ostavi, a Krstinić mu je odgovorio: „Oš ti metak mjesto njega“.

Branitelj opt. Krstinića je stavio **primjedbu** na iskaz svjedoka, rekao je da je svjedok vjerojatno zamijenio lik osobe koja mu je zadala udarac na Mišinom brdu.

Svjedočenje Tome Duvnjaka

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio je da je 1992. godine obolio od zapletaja crijeva i da je bio na operaciji u vukovarskoj bolnici. Iz bolnice je otpušten 30. kolovoza 1992. godine. Mjesec dana potom u njegovu kuću su došli Miroslav Radovanac i dva pripadnika vojske RSK, bili su naoružani, a imali su namjeru ponovno ga mobilizirati u radni vod. Imao je još svježije rane od operacije. Po dolasku u „Šrajberovu kuću“ Kikanović ga je upitao da li je bio na operaciji, a kada je potvrdno odgovorio, dva vojnika su rekla da će mu oni probušiti rane od operacije. Čim je ušao u prostoriju u kojoj se nalazio Simić, isti ga je počeo zlostavljati. Simić je podigao nogu, koljenom mu je pritisnuo grudni koš, uhvatio ga za ramena te ga snažno povlačio prema naprijed. Svjedok nakon toga nije osjećao ruke i nije bio u stanju išta raditi rukama 15-20 dana. Simić mu je naredio da mora odmah stupiti u radni vod.

Na glavnoj raspravi je rekao da su ga, nedugo nakon operativnog zahvata, na katu Šrajberove kuće istukle dvije osobe. Devet dana potom ponovno je odveden u Šrajberovu kuću. Simić ga je upitao je li dobio batina, a kada je potvrdno odgovorio, Simić je postupio onako kako je to svjedok opisao u istražnom postupku. Svjedok je rekao da nije mogao micati rukama, podlaktice su mu ostale u podignutom položaju, a šake u visini glave. Rekao je da je Simić bio izrazito jaka osoba, fizički znatno viša i snažnija od njega. Pri svemu tome niti na trenutak nije vidio Miodraga Kikanovića. Medicinsku pomoć nije tražio jer se bojao.

13. studenoga 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, obitelji optuženih, novinar Glasa Slavonije.

Svjedočenje Andrije Bodze

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio je da su Mađari iz Erduta i Hrvati iz Dalja bili mobilizirani u radni vod. Po njih je dolazio vojni kamion te ih je odvezio na radove. Morali su u Erdutu, Klisi, Sarvašu i Kopačkom ritu kopati bunkere, tranšee, raznositi drva i raditi druge poslove.

03. svibnja 1995., oko 14,00 sati, vojni kamion je skupio ljude, među njima i pok. Antuna Kundića, i odvezao ih na željezničku postaju u Dalju. Komandir radnog voda Stevo Ristić im je naredio da uđu u jednu prostoriju. Antun Kundić je rekao da neće ići unutra, da bi išao kući i krenuo je pješice od željezničke stanice. Stevan Ristić je krenuo za njim, a kasnije je Antun Kundić odvezen džipom.

Poznato mu je da je Ivica Horvat odvežen u vojnu policiju. Ondje je bio nekoliko dana, a kasnije je pričao da je tamo dobio batina.

I svjedokov brat Ivan je bio priveden u zgradu vojne policije. Iz nje se vratio sav plav.

Svjedok je izjavio da je i njega, 1992. godine, pretukla grupa vojnika vojske RSK. Tukli su ga samo zato što je Mađar te su mu rekli da je on za njih „ustaša“.

Na glavnoj raspravi je potvrdio svoj iskaz iz istražnog postupka.

Svjedočenje Andrije Paštija

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio je da je Antun Kundić bio pripadnik radnog voda, bio je rođak njegove supruge te ga je dobro poznavao. Bio je na Kundićevom pogrebu te je vidio da je na desnoj strani glave imao krvne podljeve. Poznato mu je da je u to vrijeme vojna policija bila smještena u Šrajberovoj kući.

Na glavnoj raspravi je potvrdio svoj iskaz iz istražnog postupka.

Svjedočenje Mirka Kelave

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je vidio kada su pok. Antuna Kundića u kamion utovarili Stevan Ristić, komandant radnog voda, i Boro Vučković, koji je tom prilikom bio vozač. Dan ili dva potom svi pripadnici radnog voda čuli su da je Antun Kundić umro.

Na glavnoj raspravi je rekao da poznaje Josipa Ledenčana iz Erduta, poznato mu je da je isti bio pripadnik radnog voda, a sjeća se incidenta koji se zbio na Mišinom brdu kada je nekoliko pripadnika radnog voda nosilo bagremove stupove. Rekao je da je tada Rade (svjedok je rukom pokazao na opt. Krstinića) udario po nogama Josipa Ledenčana.

Rekao je da ostaje kod svoga iskaza, bez obzira što je prilikom davanja osobnih podataka rekao da poznaje samo opt. Kikanovića. Rekao je da Kikanovića poznaje iz vremena prije rata, kao mještana Dalja, dok opt. Krstinića poznaje od 1995. godine. Rekao je da je posve siguran da je opt. Krstinić osoba koja je Ledenčana udarila nekakvim kablom na Mišinom brdu.

Opt. Krstinić je **prigovorio** dijelu iskaza u kojemu je opisivan događaj na Mišinom brdu, rekao je da je on potpuno neistinit, da je Ledenčan tvrdio da je udaren šipkom, dok je ovaj svjedok tvrdio da je Ledenčan udaren kablom, te je rekao da se svjedoci nisu dobro dogovorili oko iskaza.

Svjedočenje Josipa Varge

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je vidio odvoženje Antuna Kundića kamionom sa željezničkog kolodvora u Dalju.

Na **glavnoj raspravi** je rekao da je bio pozivan na radove već od jeseni 1991. godine. Dana 02. svibnja 1995. dobio je poziv za radni vod. Kamion je išao od kuće do kuće i svi pripadnici radnog voda su ulazili u njega. U kamionu se nalazio i Antun Kundić. Nakon što su izašli iz kamiona svjedok je stajao pored Josipa Radića i njih su dvojica gledali kako se Antun Kundić pješice udaljava od mjesta gdje su stajali na željezničkoj stanici. Stevan Ristić mu je nekoliko puta viknuo da stane, a kada se Kundić udaljio 100-injak metara, Ristić je naredio vozaču Bori Vučkoviću da upali kamion te su njih dvojica kamionom krenuli u pravcu u kojemu se udaljavao Kundić. Nakon što se kamion zaustavio u Kundićavoj blizini, svjedok je vidio kako je Ristić Kundića 2-3 puta ošamario, dva puta nogom udario u stražnjicu ili u noge te ga natjerao da uđe u zadnji dio kamiona. Uvečer istog dana u zgradu u kojoj su se nalazili pripadnici radnog voda je došao Radoslav Popović te je pitao: „Da li tko zna kako je umro moj punac?“

Svjedočenje Antuna Hodana

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je Antun Kundić bio njegov krizmeni kum. Nije dobio dopuštenje da ide na njegov pogreb, no ipak je otišao. Kasnije je čuo da je Antun Kundić bio odveden u vojnu policiju te da je imao slomljenu ruku.

Na **glavnoj raspravi** je rekao je još 1991. bio mobiliziran u vojsku, a 1995. je, zbog samovoljnog odlaska na pogreb Antuna Kundića, „degradiran“ te je prebačen u radni vod. Rekao je da je vidio Kundićevo tijelo u lijesu. Kundić je na glavi imao rupu, bila je veličine „da je u nju mogao stati prst“. Rekao je da koža na tom dijelu glave nije bila oštećena.

Svjedočenje Imre Mogera

Svjedok je izjavio da ne poznaje optuženike, ali da su mu poznata njihova imena. Bio je pripadnik radnog voda. Pozive za radni vod dobivao je iz tzv. Žute kuće, u kojoj je bila komanda vojske, a na pozivima je bio potpis majora Petrovića. U radni vod su pozivani samo Hrvati i Mađari, a za rad nisu dobivali nikakvu naknadu. Komandanti radnog voda bili su Stevan Ristić i Vaso Agić. Agić ga je 05. listopada 1996. tako pretukao da se 6 dana nalazio u komatoznom stanju u vukovarskoj bolnici.

Poznato mu je da se vojna policija nalazila u Šrajberovoj kući, jer je ondje, kao pripadnik radnog voda, morao cijepati drva. Tada je čuo jauke Ivice Horvata, koji je u Šrajberovoj kući bio zlostavljan. Čuo je da je Antun Kundić pretučen i da je preminuo.

Svjedočenje Đure Astaloša

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da ga je opt. Simić dva puta zatvarao u zatvor vojne policije u „Šrajberovoj kući“. Jednom ga je priveo 1993. godine i tada je bio odvezen u Sarvaš gdje je, zajedno sa drugim pripadnicima radnog voda, morao kopati i čistiti bunkere. 1994. godine je drugi puta bio pritvoren u „Šrajberovoj kući“ i tada je natjeran da golim rukama čupa koprive sa površine oko 5 kvadratnih metara. Jedan vojni policajac ga je pritom udarao po rebrima.

Poznato mu je da je Antun Kundić odvežen u zgradu vojne policije u Dalju, da je ondje pretučen i da je umro. To je saznao od vojnog policajca, kojemu ne zna ime, a koji je vozio mrtvo tijelo Antuna Kundića u bolnicu. Taj je čovjek, negdje 1998. godine, bio u njegovoj kući i o tome je, u svjedokovoj prisutnosti, razgovarao sa Radoslavom Popovićem.

Na glavnoj raspravi je iskazivao identično kao u istražnom postupku.

Svjedočenje Josipa Obrtljika

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je opisivao situaciju u Dalju i u radnom vodu tijekom okupacije te je izjavio da mu je poznato da je Ivan Bodza bio pretučen u vojnoj policiji u Dalju, da zbog toga nije moga hodati te da se žalio da su ga tukli i po tabanima.

Na glavnoj raspravi je rekao da se sjeća trenutka kada je u blizini željezničke stanice u Dalju Antun Kundić pošao razgovarati sa Stevanom Ristićem. Rekao je da misli da se Kundić tada svađao sa Ristićem. Od tog trenutka Kundića nije vidao.

14. studenoga 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, obitelji optuženih, novinar Glasa Slavonije.

Svjedočenje Stjepana Vulina

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je govorio o situaciji u radnom vodu te je naveo da mu je poznato da je postojao zatvor u „Šrajberovoj kući“.

Na glavnoj raspravi je rekao da je poznavao Antuna Kundića, da je isti bio pripadnik radnog voda i da se sjeća da je Kundić tvrdio da ima dva bruha zbog kojih nije u stanju raditi fizičke poslove. Poznato mu je da je Kundić odvežen kamionom i da je preminuo. Slučajno je tad bio u Vukovaru gdje je susreo Kundićevog zeta i još dvije osobe te su mu oni rekli da je Antun Kundić preminuo.

Izjavio je da je Novak Simić 1993. godine bio zapovjednik radnog voda. Bio je dojma da se radi o stalozenoj osobi, a pripadnike svoje postrojbe je smirivao jer se radilo o dečkima koji su se htjeli dokazati pa su bili „kočoperni“.

Svjedočenje Zdravka Tomaševića

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je tijekom 1995. kao liječnik patolog radio u bolnici Medicinski centar „Sveti Sava“ u Vukovaru. Nakon što je obavio uvid u naredbu koja mu je izdana za izvršenje obdukcije nad mrtvim tijelom Antuna Kundića, rekao je da se događaja ne sjeća, ali da je nesporno da je on pisao zapisnik i da ga je kao obducent potpisao te da ga je ovjerio pečatom.

Na glavnoj raspravi je rekao da je osobno vršio obdukciju te da se obdukcija vrši po nalogu istražnog suca. Rekao je da je u praksi uobičajeno, ukoliko se radi o prirodnoj smrti, a pacijent je prije smrti ležao na bolničkom odjelu, da obdukciju može zahtijevati i liječnik kliničar.

Zapažanje

U toku ispitivanja ovoga svjedoka spomenuto je da je u zapisniku o obdukciji konstatirano da se radilo o nasilnoj smrti.

Svjedočenje Antuna Kvaeke

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je opisao stanje u okupiranom Dalju, naveo je da mu je poznato da je njegov vjenčani kum Ivan Bodza bio privođen u prostorije vojne policije u Dalju i da je ondje bio maltretiran, no da o tome, nakon izlaska iz zatvora, nije htio puno pričati jer je bio preplašen.

Na glavnoj raspravi rekao je da je poznavao Antuna Kundića. Vidio je pok. Kundića nakon što su ga dovezli iz bolnice. Bio je plav po licu i glavi.

Svjedočenje Franje Hodana

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je sa suprugom i Radoslavom Popovićem, zetom Antuna Kundića, išao po Kundićevo tijelo u bolnicu u Vukovar. U bolnici je vidio golo tijelo Antuna Kundića. Uočio je da je gotovo cijelo tijelo bilo prepuno modrica i krvnih podljeva. Lijeva ruka je čudno visjela, misli da je bila slomljena.

Na glavnoj raspravi je rekao da misli da je Antun Kundić tvrdio da ima dva bruha. Izjavio je da je policajac Perica Stojanović obavijestio Kundićeovu obitelj da je Antun Kundić preminuo.

Svjedočenje Palka Kremerenskog

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je opisivao situaciju u Dalju tijekom okupacije, rad u radnim vodovima te maltretiranja kojima su bili izloženi Hrvati i Mađari.

Na **glavnoj raspravi** je rekao da je njegov bratić Karol Kremerenski bio sa njim u radnom vodu, da mu je ispričao kako je u „Šrajberovoj kući“ dobivao batine, ali mu nikada nije rekao tko ga je tukao. Karol je 2001. godine pronađen mrtav u kanalu u Dalju. Izjavio je da se to dogodilo neposredno nakon što je Karol išao svjedočiti na Županijski sud u Osijeku. Rekao je da misli da bi nešto više o Karolu mogla reći njegova sestra Rozalija Balog.

Sa udaljenosti od 50-ak metara je vidio odvođenje Antuna Kundića. Agić i Ristić su rukama i nogama udarali Kundića, a potom su ga ubacili u kamion ili terensko vozilo. Misli da se to dogodilo u dopodnevним satima.

Svjedočenje Rozalije Balog

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavila da je od pokojnog brata Karola Kremerenskog čula da je bio mobiliziran u radni vod i da je od Novaka Simića i Miodraga Kikanovića dobio toliko batina da su mu bila slomljena dva rebra, noga u koljenu, a ozlijeđen mu je bio i stomak tako da nije mogao jesti. Nakon toga se šest mjeseci liječio u bolnici. Karol joj je ispričao da su ga istukli u „Šrajberovoj kući“, gdje su pripadnici radnog voda morali sa ulice nositi kamen i šljunak u dvorište navedene kuće, a zatim su sve to morali nositi natrag na ulicu. Rekao joj je da su pripadnici radnog voda dobivali batina kada bi, zbog umora, počeli slabije raditi.

Na **glavnoj raspravi** je izjavila da je Karol noću, 30./31. prosinca 2000. godine, pretučen pri povratku iz gostionice te je, uslijed zadobivenih ozljeda, preminuo u bolnici. Rekla je da je Karol dobio poziv za svjedočenje te je trebao ići svjedočiti u siječnju ili veljači 2001. godine. Policija je kao uzrok smrti navela pad sa bicikla, no svjedokinja je izjavila da nikakav bicikl u njegovoj blizini nije pronađen.

Svjedočenje Tomislava Horvata

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je tijekom okupacije bio prisiljen raditi u radnome vodu i da mu je poznato da je od pripadnika radnog voda bio zlostavljan Karol Kremerenski. Kremerenskom su polomili rebra i završio je u bolnici. To se dogodilo 1995. godine. Misli da je Kremerenski bio zatvoren u policiji, a potom se liječio u bolnici u Vukovaru.

Na **glavnoj raspravi** je potvrdio svoj iskaz iz istražnog postupka.

Svjedočenje Saše Grgura

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je do 1992. godine živio na području Voćina, potom je došao u Aljmaš, a 1995. godine u Dalj. Bio je pripadnik plave brigade, teritorijalne obrane i vojne policije. U vojnoj policiji bio je nekoliko mjeseci, a komanda joj je bila u „Šrajberovoj kući“. Zna da je zapovjednik vojne policije bio Čedomir Jović, a misli da je njegov zamjenik bio Savo Klajić iz Bijelog Brda. U toj je komandi vojne policije bio samo jedan vod kojemu je na čelu bio Novak Simić, a u vodu je bilo 15 vojnih policajaca.

Na **glavnoj raspravi** je izjavio da mu nije poznata osoba imenom Antun Kundić niti mu je poznato što se s njim događalo.

Svjedočenje Gorana Šlingara

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je u radni vod mobiliziran već 1991. godine, nakon što je proveo 7 mjeseci u zatvoru. U radni vod su mobilizirani Hrvati i Mađari, a mobilizacije su vršene do 1995. godine. Sjeća se velike mobilizacije 02. svibnja 1995. godine, kada je mobilizirano 80 osoba. Mobilizirane osobe nisu imale slobodno kretanje, a bile su pod naoružanom stražom. Čuo je da su osobe iz radnih vodova, ali i civili, odvođene u vojnu policiju, pa je tako čuo da su odvođeni Mario Lazar, Tomislav Duvnjak i Milica Kovačević. Poznato mu je da je Antun Kundić bio mobiliziran u toj velikoj mobilizaciji, bilo mu je poznato da je imao dva bruha. Vidio je da je Kundić, nakon što je rekao Ristiću da je bolestan, tj. da ima dva bruha i da ne može raditi, počeo odlaziti pješice, a kada je odmaknuo nekih 500-600 metara, vidio je da je Ristić krenuo za njim. Poslije toga je čuo da je Kundić odveden u komandu vojne policije u kuću Zlatka Šrajbera, a slijedeći dan su svi pripadnici radnog voda čuli da je Antun Kundić umro.

Novaka Simića vidio samo dva puta. Radilo se o mlađoj, fizički izuzetno snažnoj osobi, ali mu nije poznato koja je bila njegova funkcija. Rekao je da je Miodrag Kikanović bio izuzetno nekorektna osoba, sklona tući, a često je vrijeđao osobe iz radnog voda. Poznato mu je da je Radovan Krstinić jednom prilikom udario Josipa Ledenčana.

Rješenja Vijeća o pritvoru optuženika

Vijeće je, temeljem čl. 102. st. 1. t. 4. ZKP-a, produljilo pritvor protiv opt. Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića.

19. studenoga 2007. godine –dokazni postupak

Postupak su pratili Robert Adrić i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, obitelji optuženih, novinar Glasa Slavonije.

Na današnje ročište za glavnu raspravu pozvani su vještak prof. dr. sc. Mladen Marcikić, specijalist sudske medicine, i ugroženi svjedok pod pseudonimom „Poštar“.

Vještačenje prof. dr. sc. Mladena Marcikića, specijalista sudske medicine

Na današnjoj glavnoj raspravi vještak je naveo da je Ivan Horvat dana 04. svibnja 2007. godine pregledan na Odjelu traumatologije Kliničke bolnice Osijek. Iznosio je identično nalazu i mišljenju opisanom u obrazloženju predmetne optužnice.

U obrazloženju optužnice je navedeno da je iz nalaza i mišljenja proizlazi da je Ivan Horvat pregledan na Odjelu za traumatologiju Kliničke bolnice Osijek te da su mu utvrđene deformacije palce lijeve šake i da se palac nalazi u ukočenom stanju, ukočenost zgloba ručja i doručja, nepotpunost hvata šake, gruba natučenost desne šake, sada zacijeljeni zglobovi, stara rana na desnoj obrvi, stari prijelomi drugog, trećeg, četvrtog, petog i šestog desnog rebra, te stari

prijelomi od trećeg do osmog lijevog rebra, bolnost lijeve slabine i oslabljenost mišića desne potkoljenice.

Opisane ozljede predstavljaju teške tjelesne ozljede, poglavito prijelomi rebara. Ozljede rebara mogle su nastati udarcima u prsni koš, ali isto tako i padovima. Ozljede se ne mogu pouzdano vremenski definirati, tj. reći da su stare točno 10 ili 15 godina, jer to jednostavno nije moguće.

Prigovori obrane i rješenja Vijeća

Odvj. Matijašević, branitelj opt. Kikanovića, naveo je da su u postupku povrijeđene odredbe čl. 238.c t. 4 ZKP-a. Rekao je da je ugroženi svjedok pod pseudonimom „Poštar“ ispitan pred istražnim sucem dana 21. veljače 2007. godine, da je on (odvj. Matijašević) primio rješenje Predsjednika suda o postavljanju branitelja po sl. dužnosti dana 23. veljače 2007. godine, da niti on, a niti njegov branjenik nisu primili rješenje istražnog suca o određivanju pseudonima svjedoka i posebnom načinu njegova ispitivanja. Rekao je da im je time onemogućeno ulaganje žalbe protiv rješenja istražnog suca, na koju imaju pravo prema čl. 238.c t. 4. ZKP-a.

Nakon vijećanja, Vijeće je donijelo **rješenje** prema kojemu će se optuženicima Kikanoviću i Krstiniću, njihovim braniteljima te branitelju opt. Novaka Simića dostaviti rješenje Žs u Osijeku broj Kir-207/07, od 21. veljače 2007. godine, te da će novo ročište glavne rasprave biti zakazano nakon pravomoćnosti rješenja o ispitivanju ugroženog svjedoka.

Zapažanja promatrača

S obzirom da optuženicima i njihovim braniteljima nije dostavljeno rješenje o ispitivanju ugroženog svjedoka, na koje stranke prema čl. 238c t. 4. ZKP-a imaju pravo žalbe, Vijeće je riješilo dostaviti strankama navedeno rješenje i odgoditi raspravu do pravomoćnosti navedenog rješenja.

14. veljače 2008. godine – glavna rasprava krenula iznova, dokazni postupak

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelji optuženih.

S obzirom da je odgoda glavne rasprave trajala duže od dva mjeseca **glavna rasprava krenula je iznova.**

Utvrđena je istovjetnost optuženika, pročitana je optužnica te su **optuženici** izjavili da **se ne smatraju krivima** za djelo koje im se stavlja na teret.

Prijedlozi obrane

Branitelji optuženih Kikanovića i Krstinića **su predložili opozivanje rješenja istražnog suca o ustanovljavanju statusa ugroženog svjedoka** te su predložili da on bude ispitan na neposredan, tj. uobičajen način. Branitelj opt. Krstinića je naveo da je njegov branjenik ugroženog zdravlja, slabe fizičke konstitucije, da nema ugled ili status u Dalju koji bi mogao dovoditi u pitanje integritet ugroženog svjedoka, da se svaki svjedok mora suočiti sa svojim tvrdnjama te da je na ovakav način nemoguće utvrditi svjedokov identitet i njegovu eventualnu kaznenopravnu odgovornost zbog davanja lažnog iskaza. Branitelj opt. Kikanovića je rekao da u vrijeme donošenja rješenja o ustanovljavanju statusa ugroženog svjedoka optuženici nisu imali branitelje te da je ŽDO „na svoju ruku“ tražio uspostavljanje statusa ugroženog svjedoka.

Zamjenik ŽDO-a se usprotivio ovim dokaznim prijedlozima branitelja optuženika, izjavio je da je opt. Krstinić i u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio slične fizičke snage, da je svjedok zahtijevao status ugroženog svjedoka, da je netočno da ugroženi svjedok ne mora poštivati zakonske odredbe o dužnosti istinitog iskazivanja te da optuženici niti nisu imali status stranke u vrijeme donošenja rješenja o ustanovljavanju statusa zaštićenog svjedoka i njegovog ispitivanja od strane istražnog suca jer se radilo o istražnim radnjama protiv nepoznatog počinitelja, a istraga je pokrenuta tek nakon što je ugroženi svjedok imenovao počinitelje.

Odluka Vijeća

Vijeće je temeljem čl. 322. st. 4. t. 3. (neprikladni prijedlog) odbilo dokazni prijedlog branitelja optuženika Miodraga Kikanovića i Radoslava Krstinića.

Prešlo se na dokazni postupak.

Svjedočenje ugroženog svjedoka pod pseudonimom „Poštar“

Svjedok je ispitan posredstvom uređaja za prijenos slike i zvuka, s tim što su glas svjedoka i slika projicirana na zidu sudnice bili izmijenjeni.

Pred istražnim sucem (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je tijekom 1995. godine bio pripadnik vojne policije te da su bili smješteni u Šrajberovoj kući. Ne sjeća se točno dana, ali zna da je to bilo između 03. i 05. svibnja 1995. godine, odmah nakon akcije „Bljesak“, nalazio se u krugu Šrajberove kuće, a na ulaz je stigao vojni kamion zelene boje marke „TAM 550“. Iz kamiona su izašli Veselin Agić i Stevan Ristić te su iz prtljažnog prostora kamiona izveli jednog svjedoku nepoznatog muškarca, starosti između 40 i 45 godina, koji je na glavi imao šešir zelenkaste boje, tanju jaknu, hlače i smeđe cipele. Uveli su ga u krug Šrajberove kuće i grubo odgurnuli tako da je isti pao na izbetonirano dvorište. Agić i Ristić su rekli da je isti ranije otišao kući bez odobrenja. Svjedok je rekao da su Veselin Agić i Stevan Ristić bili pripadnici tzv. radnog voda, u kojemu su stanovnici Dalja i okolice hrvatske i mađarske nacionalnosti obavljali različite fizičke poslove za potrebe vojske, ali prema potrebi i druge poslove. Nakon toga su se Agić i Ristić udaljili, a svjedok i jedan kolega su podigli čovjeka i odveli ga do prostorije koja je služila kao spavaonica, posjeli ga na stolicu i udaljili se. Nakon minutu ili dvije, vidio je da se u spavaonici nalaze Miodrag Kikanović, Radovan Krstinić i Novak Simić. Njih trojica su naizmjenično udarali čovjeka, tako što su ga objema rukama otvorenim dlanovima istovremeno udarali po ušima. Radovan Krstinić se tada svjedoku obratio riječima: „Sada ćeš vidjeti kako se udaraju činele“. Svjedok je izjavio da je tada prvi puta čuo za taj izraz. S obzirom da je prostorija bila mala, navedena trojica nisu mogli istovremeno tući čovjeka, nego su se izmijenjivali. Svjedok je izjavio da im je rekao da to nije u redu, no oni su ga nastavili tući. Nakon desetak minuta uočio je da Kikanović, Krstinić i Simić i dalje tuku čovjeka te da je on od udaraca pao sa stolice, a oni su ga podigli i nastavili tući. Nakon 20-30 minuta zatekao je pretučenog čovjeka kako beživotno sjedi na stolici, a Kikanovića, Krstinića i Simića ondje više nije bilo. Pretučeni čovjek na glavi više nije imao šešir pa je svjedok uočio da je proćelav, a iz ušiju mu je tekla krv. Kroz prozor prostorije u kojoj je inače boravio zapovjednik vojne policije Čedomir Jović čuo je kako Miodrag Kikanović govori: „On je mrtav, što ćemo sad?“ Izjavio je da je nakon toga čuo kako Čedomir Jović govori kako trebaju otići vidjeti što je sa čovjekom, pa se on (svjedok) udaljio kako ga ne bi vidjeli. Nakon toga su pozvali vozilo iz vukovarske bolnice da dođe po čovjeka, no ono je stiglo tek nakon 3 ili 4 sata. Tijelo čovjeka je stavljeno u limeni sanduk te je odveženo. Izjavio je da je kasnije saznao da je pretučenoj osobi ime Antun Kundić.

Na **glavnoj raspravi** je izjavio je da se sjeća svog iskaza kojeg je dao istražnom sucu i da ostaje pri njemu.

Dodao da je bio pripadnik rezervnog sastava vojne policije od 1993. godine do mirne reintegracije, da je često boravio u prostoru Šrajberove kuće, da se sjeća da je bio mobiliziran između 3. i 5. svibnja 1995. godine, ali da ne može točno odrediti kojeg je dana Kundić dovezen u Šrajberovu kuću, da je Kundić u Šrajberovu kuću dovezen kamionom oko 14 ili 15 sati, da mu je netko rekao da je isti uhvaćen u „aljmaškoj ruci“ – raskršću između Dalja i Aljmaša, da je Kundić pri dovođenju bio uplašen, da pretpostavlja da je bio verbalno maltretiran, da nije primijetio da je do dolaska u Šrajberovu kuću bio tučen, da su Agić i Ristić rekli da ostavljaju čovjeka jer je pobjegao te da s njim rade što hoće, da ga je on (svjedok) kao vojni policajac morao zatvoriti, da su, po njegovom mišljenju, Agić i Ristić bili ovlaštteni dovesti osobu poput Kundića iako on (Kundić) u to vrijeme nije bio vojna osoba, da mu je poznato da se vojna policija bavila vojnim pitanjima, ali da u to vrijeme osobe poput Kundića nisu mogle nigdje drugdje biti smještene.

Rekao je da je 20-ak minuta nakon uvođenja ošt. Kundića u Šrajberovu kuću prvi puta došao pogledati što se događa, da je drugi puta kada je došao vidjeti što se događa vidio kako oštećenom, kojeg su tukli Simić, Kikanović i Krstinić, teče krv iz ušiju, a kada je treći put došao navedene trojice više nije bilo, ali da je tada čuo razgovor između optuženih i kapetana Čedomira Jovića. Izjavio je da je, sa mjesta na kojem se nalazio, prvo primijetio Simića kako ulazi u spavaonicu te tuče Kundića, potom je Simić izašao i ušao je Kikanović, a na koncu su se izmjenjivali Kikanović i Krstinić. Rekao je da je spavaonica u kojoj se nalazio Kundić imala veliki prozor, dimenzija 1,5x1,5m, te da je kroz taj prozor vidio što se događa u unutrašnjosti prostorije. Izjavio je da misli da je Kundić bio mrtav sat ili sat i deset minuta po dovođenju u Šrajberovu kuću. Potom je njegovo tijelo prenijeto i ostavljeno u prostoru u kojemu su se nalazili drugi zatvorenici, koji je bio udaljen 15-ak metara od spavaonice. Rekao je da je vozilo za prijevoz mrtvacu stiglo oko 19,30 sati, da je tijelo stavljeno u limeni sanduk i da je odveženo.

Izjavio je da su se u kritično vrijeme u Šrajberovoj kući nalazili on, optuženici, kapetan i činovnici, sveukupno 10-ak osoba, da u spavaonicu u kojoj je bio smješten Kundić nitko osim trojice optuženika nije ulazio.

Na pitanja branitelja svjedok je rekao da pri davanju iskaza pred sobom nije imao nikakav papir, da nije čitao iskaz te da se dobro sjeća detalja događaja o kojemu svjedoči, da ga kritične zgone nije bilo strah optuženika, ali da na njihovo ponašanje nije mogao utjecati i da mu je danas krivo što je bio bespomoćan, da misli da je opt. Kikanović bio ranjen nakon inkriminiranog događaja.

Predsjednik Vijeća je **zabranio** svjedoku **odgovore na pitanja** obrane kojima bi se mogao otkriti identitet ugroženog svjedoka te odgovore na pitanja koja se nisu odnosila na inkriminirani događaj.

Primjedbe obrane na iskaz svjedoka

Branitelj opt. Simića stavio je primjedbe na iskaz tvrdeći da je iskaz svjedoka u suprotnosti sa iskazom datim pred istražnim sucem, da je iskaz nelogičan budući se svjedok nekih detalja sjeća, dok se znatno bitnijih stvari ne sjeća.

Branitelj opt. Kikanovića je ustvrdio da je po načinu iskazivanja jasno da je njegov iskaz bio pripremljen od strane treće osobe te da mu je netko sugerirao na koji će način iskazivati. Rekao je da postoji niz nedosljednosti i nelogičnosti u iskazima ovoga svjedoka. Izjavio je da je svjedok u svom iskazu navodio okolnosti koje ga ekskulpiraju s tim što je naveo i da se nije bojavao optuženika, ali da nije ništa poduzeo da spriječi udaranje oštećenika.

Branitelj opt. Krstinića je stavio iste primjedbe kao i branitelji I i II optuženika te je posebno istaknuo da je s obzirom na način na koji se svjedok ispitivao potpuno onemogućena analiza i utvrđivanje vjerodostojnosti njegova iskaza.

Dokazni prijedlozi obrane

Branitelj opt. Simića je predložio da se kao svjedoci pozovu i ispituju Josip i Darko Seneši, koji su u kritično vrijeme bili zatvoreni u Šrajberovoj kući. Također je predložio da se, nakon iskaza ugroženog svjedoka koji je naveo da je jedino vidio kako optuženici zadaju oštećenom udarce u glavu u području ušiju, ponovno pozove i ispita sudsko-medicinski vještak, i to na okolnost nastanka ozljeda ošt. Kundića.

Branitelj opt. Kikanovića je predložio da se na okolnosti ponašanja opt. Kikanovića u kritično vrijeme kao svjedoci pozovu i ispituju Vlastimir Ajduković, Ivan Ledenčan i Radoslav Popović, a na okolnosti zbivanja u Šrajberovoj kući prije i poslije inkriminacije i o osobi opt. Kikanovića Anđelka Štoka, Ivan Štoka, Ana i Martin Pavošević, Željko Kovač, Dragica Ostroman, Tomo Ostroman i Željko Rališ.

Branitelj opt. Krstinića je predložio da se kao svjedoci pozovu i ispituju: Antun Bartok, na okolnost saznanja da je ošt. Kundić izvan prostora Žute kuće prebačen iz kamiona u zelenu Ladu; Radoslav i Monika Popović te Milan Lazić, na okolnost saznanja o stradanju ošt. Kundića; Milovan Petrović, zamjenik Miroslava Rudana, zapovjednika vojske RSK; Perica Stojanović, o saznanjima i uzroku smrti ošt. Kundića.

Opt. Kikanović je predložio da se kao svjedok ispita Darko Lučić, na okolnost njegova spašavanja od strane optuženog Kikanovića 1991. godine na području Bijelog Brda.

Zamjenik ŽDO-a se protivio dokaznim prijedlozima obrane, tvrdeći da predloženi svjedoci nemaju saznanja o inkriminiranom događaju, te je istaknuo da se vještak sudsko-medicinske svrhe u dovoljnoj mjeri očitovao te da je u tom dijelu činjenično stanje utvrđeno.

Rješenje Vijeća o dokaznim prijedlozima

Vijeće je odbilo dokazne prijedloge obrane, izuzev prijedloga za ispitivanjem svjedoka: Darka Senešija, Josipa Senešija, Perice Stojanovića i Ivana Horvata, te vještaka dr. Milanke Mrčele.

29. veljače 2008. godine – izvanraspravno ispitivanje vještaka i svjedoka

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelji optuženih, novinar Glasa Slavonije.

Rješenje o izvanraspravnom ispitivanju vještakinje i svjedoka

Kako je sutkinja Branka Guljaš, članica Vijeća u ovome predmetu, bila angažirana na glavnoj raspravi u drugome predmetu, uz suglasnost optuženika, njihovih branitelja i zastupnika optužbe izvanraspravno su ispitani vještakinja dr. Milanka Mrčela te svjedoci Petar Stojanović te Darko i Josip Seneši.

Vještačenje dr. Milanke Mrčele, stalne sudske vještakinje sudsko-medicinske struke

Izjavila je da je dala nalaz i mišljenje u predmetu Kir 210/00, na temelju zapisnika o sekciji br. 24/95, potpisanom po dr. Zdravku Tomaševiću, koja (sekcija) je obavljena u bolnici u Vukovaru. Rekla je da su u navedenom zapisniku zabilježeni serijski prijelomi rebara (4.-10. rebro obostrano), nagnječenja pluća (obostrano), krvarenje u meke moždane ovojnice, nagnječine i krvne podljeve lica, prsnog koša, obje natkoljenice, desne potkoljenice i desnog kuka.. Izjavila je da se neke ozljede kvalificiraju kao obične teške tjelesne ozljede, a neke kao lake, da su sve ozljede mehaničke prirode, nastale djelovanjem tupo-tvrde sile, najvjerovatnije udarcima. Izjavila je da je pri davanju nalaza i mišljenja upitana da li su navedene ozljede mogle nastati iskakanjem iz kamiona, te da je mišljenja, s obzirom da je osim navedenih ozljeda zabilježena i preponska kila promjera 12 centimetara, da se čovjek sa takvim nedostatkom ne može odlučiti na iskakanje iz kamiona i bježanje trčanjem. Rekla je i da ozljede nisu grupirane na jednoj strani tijela, da nisu evidentirane oguljotine koje bi bile logična posljedica kontakta tijela sa hrapavom podlogom te da je mišljenja da ozljede nisu posljedica takvog djelovanja (iskakanja iz kamiona).

Na posebne upite je izjavila da je obducent kao uzrok smrti naveo traumatski šok (klinička pojava koja se javlja kod teške traume, a očituje se u smanjenju (urušaju) cirkulacije, odnosno smanjenju perfuzije svih vitalnih organa (bubrega, srca, mozga...) koji dovodi do smrti. Navela je da se ona sa tim mišljenjem ne slaže, da je mišljenja da su uzrok smrti višestruke tjelesne ozljede (koje mogu dovesti do traumatskog šoka).

Izjavila je i da su prijelomi rebara mehaničke ozljede koje nastaju djelovanjem sile velikog intenziteta te da ne može isključiti da su nanijete dijelom tijela druge osobe, npr. nogom obuvenom u cipelu ili višestrukim udarcima šakom od strane osobe snažne tjelesne građe.

Svjedočenje Petra Stojanovića

Svjedok je izjavio da se u jesen 1991. godine uključio u daljsku miliciju te da je od mirne reintegracije djelatnik MUP-a RH, da je 1995. godine radio kao policajac u Dalju, ali da mu je nepoznato ime i prezime Antun Kundić.

Na pitanja branitelja opt. Krstinića rekao je da mu nije jasno zašto se njega povezuje sa obavještavanjem obitelji umrle osobe o smrti osobe u vojnom zatvoru u Dalju, da poznaje Radoslava Popovića koji je kraće vrijeme radio kao policajac u Dalju, ali da mu nije poznato u kojem je to razdoblju bilo, da mu nije poznato da je punac Radoslava Popovića stradao prilikom intervencije vojne policije. Nakon što mu je predložen dio iskaza svjedoka Franje Hodana u kojemu je ovaj tvrdio da je on (svjedok Petar Stojanović) obavijestio Kundićevu obitelj o njegovoj smrti izjavio je da se ne može sjetiti je li obavijestio obitelj Kundić o Antunovoj smrti, ali da ne isključuje tu mogućnost.

Branitelj opt. Krstinića stavio je **primjedbu** na iskaz svjedoka tvrdeći da isti ne iznosi sva svoja saznanja te da se opravdava zaboravom.

Svjedočenje Darka Senešija

Svjedok je izjavio da je Novak Simić bio zapovjednik vojne policije u Dalju i da je vojna policija bila smještena u kući Zlatka Šrajbera. Izjavio je i da je opt. Kikanović bio u vojnoj policiji 1995. godine te da su on (svjedok) i njegov brat Josip bili pritvoreni u Šrajberovoj kući. Na upit da li ga

je opt. Kikanović tukao, svjedok je rekao da nije tukao njega, ali da je tukao njegovog brata. Nakon što mu je predložen dio njegova iskaza iz istrage u kojemu je tvrdio da je opt. Kikanović bio najsilovnjiji vojni policajac, da je bratu stavio pendrek u usta, a njega udario po ramenu te da je trebalo proći dugo vremena da bol prođe, izjavio je da ga opt. Kikanović nije udario, nego da je tukao njegovog brata.

Nadalje je izjavio da je kritičnog dana radio u dvorištu Šrajberove kuće kada je Antuna Kundića, oko 15 ili 16 sati, u dvorište navadene kuće doveo Miodrag Kikanović. Rekao je da je Kundić zatvoren i tučen u prostoriji u „kojoj je ležala vojska“, da je vidio da je Kikanović ušao u prostoriju u kojoj je Kundić tučen, da misli da je u navedenu prostoriju ušlo 20-ak vojnih policajaca, da nije siguran, ali da misli da je među njima bio i opt. Krstinić te da misli da se među njima nije nalazio opt. Simić. Izjavio je da je Kundić tučen oko pola sata te da je čuo kako je Kundić urlikao od bolova. Izjavio je da nije vidio kada je Kundić prebačen iz prostorije u kojoj je tučen jer su tada on i brat bili zatvoreni u pušnicu. U predvečerje istog dan on i brat su pušteni iz Šrajberove kuće. Rekao je da je prilikom njihova puštanja jedan vojni policajac nosio hranu Antunu Kundiću te da je isti vojni policajac rekao kako Kundić više ne diše.

Opt. Kikanović je stavio **primjedu** na iskaz svjedoka tvrdeći da nikada nije vidio Darka i Josipa Senešija u Šrajberovoj kući te da u dvorištu iste kuće nikada nije postojala pušnica.

Sjedočenje Josipa Senešija

Svjedok je izjavio da su on i brat Darko u svibnju 1995. godine bili u Marinovcima, u redovnoj vojsci RSK. Kako su na jedno postrojavanje zakasnilo nekoliko minuta, po njih su došli vojni policajci Novak Simić i Miodrag Kikanović i odvezli ih u vojnu policiju u Dalj. Po dolasku u Šrajberovu kuću opt. Kikanović ga je pendrekom udario po koljenu, potom mu je pendrek stavio u usta i rekao mu: „Jel' znaš kako se zubi vade?“, a nakon toga ga je natjerao da pjeva ustaške pjesme. On i brat su u Šrajberovoj kući bili pritvoreni 3 dana. Treći dan su prali džip na dvorištu kada je doveden Antun Kundić. Nakon pranja džipa natjerali su njega i brata da sade luk, a potom su ih zatvorili u nekakvu šupu. Nakon što su zatvoreni u šupu, ondje je doveden i Kundić tako da su jedan trenutak bili sa njim u istoj prostoriji. Kundić nije bio pri svijesti, ali je davao znakove života. Na njegovom tijelu nije vidio krv. Nije mu poznato kada su on i brat pušteni, rekao je oko 15 ili 16 sati (u istrazi je rekao oko 18).

Na pitanje branitelja opt. Novaka Simića rekao je da je sa pozicije na kojoj je zajedno sa bratom prao džip mogao vidjeti ulaz u spavaonicu te da kritične zgode nije vidio opt. Simića.

Opt. Kikanović je stavio **primjedu** na iskaz ovoga svjedoka tvrdeći da ga nikada nije hapsio niti je isti ikada bio pritvoren u Šrajberovoj kući.

Zamjenik ŽDO-a stavio je **primjedbe** na iskaze svjedoka Darka i Josipa Senešija. Izjavio je da su isti ispitani pred istražnim sucem, da su ondje konfuzno iskazivali, da su davali kontradiktorne odgovore, da se isto ponavlja i na glavnoj raspravi te da upravo zbog takvog njihovog iskazivanja u istrazi, unatoč tome što su neposredni očevici inkriminiranog događaja i što svojim iskazima terete opt. Kikanovića, ŽDO smatra da su isti nevjerođostojni svjedoci te da zbog toga nije niti predložilo njihovo saslušanje na glavnoj raspravi.

Branitelj opt. Kikanovića pridružio se **primjedbama** zastupnika javne optužbe.

12. ožujka 2008. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelji optuženih.

Svjedočenje Ivana Horvata

***Pred istražnim sucem** (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je opt. Novak Simić bio komandir vojne policije u Dalju. Simićev pretpostavljeni bio je Čedo, misli da se zvao Čedomir Jović.*

Izjavio je da je bio zatvoren u Šajberovoj kući. Misli da je to bilo 1992. ili 1993. godine. Ondje je bio 6 mjeseci, a potom je odveden u zatvor u Nijemce, gdje je isto tako bio zatvoren 6 ili 7 mjeseci i više puta pretučen. U zatvoru u Šajberovoj kući ga je najviše tukao „Krcó“, koji je bio iz Bijelog Brda, a i opt. Simić ga je više puta pretukao. Od udaraca koje je dobio od Simića i „Krcó“ najvjerovatnije je zadobio napuknuća rebara, jer je trebalo proći duže vrijeme da dođe k sebi i da uspravno hoda. Dobio je i udarce po rukama i po nogama. Rekao je da ga je „Krcó“ udario nogom obuvenom u vojničku čizmu u predjelu desne strane prsišta te da mu je tada sigurno nanio ozljedu rebara. Simić ga je također udario nogom obuvenom u vojničku čizmu i to po nogama i drugdje. Zadobio je i prijelom palca lijeve ruke tako da niti danas ne može ispraviti palac.

Bio je pripadnik radnog voda u koji ga je mobilizirao Stevan Ristić. Poznato mu je da je u Šajberovoj kući pretučen Karol Kremenerski. Vidio je da je Kremenerski bio odveden u jednu prostoriju u koju su ušli „Krcó“, Kikanović i osoba imenom Zoran, inače iz Erduta. Čuo je jauke Karola Kremenerskog. Poznato mu je da je Kremenerski tako pretučen da su mu polomljena rebra te da je imao i drugih ozljeda zbog kojih mu je ukazana liječnička pomoć.

Na glavnoj raspravi je na postavljena pitanja izjavljivao da se ne sjeća nekih osoba i događaja (predpostavljenog Novaku Simiću, Antuna Kundića, zlostavljanja Karola Kremenerskog). Nakon što su mu od strane predsjednika Vijeća predloženi dijelovi iskaza kojeg je dao u istrazi (*osim podataka koji su navedeni i u obrazloženju optužnice pročitano je i da je rekao da je 1995. godine, dok je bio u radnom vodu, iz razgovora vojnih policajaca čuo kako je Kundić govorio da će baciti bombu te da je premlaćen, ali da nije čuo koji su ga vojni policajci pretukli*), rekao je da se ne više ne sjeća svih detalja i da zaboravlja, ali da je tako iskazivao u istrazi.

Na postavljena pitanja izjavio je da je i u zatvoru u Nijemcima dobivao udarce po glavi i po rebrima, da opt. Simić nije bio nazočan kada ga je „Krcó“ udario čizmom u predjelu rebara i kada je zadobio prijelom palca lijeve ruke, da opt. Simić nije bio prisutan kada je tučen Karol Kremenerski, da ga je Simić fizički maltretirao udarajući ga nogom i bacajući ga, ali da ga nije udario u predjelu prsnog koša.

Čitanje materijalnih dokaza

Pročitani su:

- iskazi svjedoka Darka i Josipa Senešija te vještakinje dr. Milanke Mrčele izvanraspravno ispitanih 29. veljače 2008. godine,
- zapisnik o sekciji,

- zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija.

Izvršen je uvid u:

- fotografije u boji koje su priložene spisu,
- potvrde o privremenom oduzimanju predmeta,
- zapisnik o pretrazi prijevoznog sredstva,
- zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija,
- „Rešenja – Opštinske uprave Opštine Odžaci“ (na ćirilici),
- „Nalaz i mišljenje“ lekarske komisije za pregled lica (ćirilicom),
- Uvjerenje Komiteta za zaštitu prava i interesa raseljenih lica i povratak u zavičaj,
- zahtjev Komande 35. slavonske brigade,
- dokumentaciju – uvjerenja i rješenja te izjave za opt. Miodraga Kikanovića,
- popis pripadnika radnog voda,
- potvrde o visini dohotka za optuženike,
- potvrde, pozive i otpusnice,
- ambulantni list i medicinsku dokumentaciju,
- fotodokumentacije,
- pozive i upozorenja (na ćirilici),
- ambulantne listove i nalaze specijalista,
- presliku vojne knjižice 431, te pozive,
- presliku medicinske dokumentacije za Ivana Horvata, te u traumatološki list.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO-a je **predložio** da se u daljnjem tijeku dokaznog postupka pročitaju iskazi svjedoka Radoslava i Monike Popović, s obzirom da oni prebivaju u Velikoj Britaniji.

Branitelj opt. Krstinića se **protivio** čitanju iskaza svjedoka Radoslava Popovića, a predložio je da se kao svjedoci pozovu i ispituju Milovan Petrović i Stojan Alapović, o navodnom odvođenju Antuna Kundića u Žutu kuću, a tek potom u Šajberovu kuću. Predložio je i da se na licu mjesta izvrši rekonstrukcija događaja.

Zamjenik ŽDO-a se protivio dokaznim prijedlozima branitelja opt. Krstinića. Izjavio je da činjenice o kojima bi se ispitivali Milovan Petrović i Stojan Alapović nebitne ili su već utvrđene, a da bi se rekonstrukcijom na licu mjesta otkrio identitet zaštićenog svjedoka, s obzirom da bi njegova nazočnost na rekonstrukciji bila nužna jer je jedini očevidac događaja.

Rješenja Vijeća

Vijeće je temeljem čl. 322. st. 4. t. 3. ZKP-a (neprikladni prijedlog) **odbilo prijedloge** za neposrednim ispitivanjem Radoslava Popovića i provođenjem rekonstrukcije na licu mjesta.

Usvojeni su prijedlozi za pozivanjem i ispitivanjem svjedoka Milovana Petrovića i Stojana Alapovića.

Vijeće je po službenoj dužnosti odlučilo o provođenju novog sudsko-medicinskog vještačenja ozljeda koje je zadobio pokojni Antun Kundić.

Postupak su pratili Robert Adrić i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelji optuženih.

Na današnje ročište pristupio je pozvani svjedok Milovan Petrović. Kako je Vijeće na prošlom ročištu po službenoj dužnosti odlučilo o provođenju novog sudsko-medicinskog vještačenja ozljeda koje je zadobio ošt. Kundić, na Sud je pristupio i sudsko – medicinski vještak dr. Branko Dmitrović. Stojan Alapović nije pristupio u Sud, a dostava poziva za njega nije uredno iskazana.

Odvjetnik Mihajlo Marušić, branitelj optuženog Radoslava Krstinića, telefonskim je pozivom opravdao svoj današnji izostanak zbog bolesti.

S obzirom da je ispitivanje svjedoka Milovana Petrovića dokazni prijedlog obrane opt. Krstinića, predsjednik Vijeća nije odlučio izvanraspravno ispitati svjedoka Milovana Petrovića, već ga je otpustio iz sudnice.

Predsjednik Vijeća je, sukladno čl. 305. st. 4. ZKP-a, odlučio **izvanraspravno ispitati vještaka dr. Branka Dmitrovića.**

Vještačenje sudsko-medicinskog vještaka dr. Branka Dmitrovića

Vještak je naveo koje je ozljede prema zapisniku o sekciji zadobio ošt. Kundić, koji je uzrok smrti (*višestrukе ozljede koje su mogle izazvati traumatski šok*), te je rekao da je u cijelosti suglasan sa nalazom i mišljenjem vještakinje sudsko–medicinske struke dr. Milanke Mrčele.

Izjavio je da je upoznat sa sadržajem iskaza zaštićenog svjedoka te je rekao da opisane ozljede na licu odnosno glavi oštećenika, koje su opisane kao nagnječine i krvni podljevi, mogle nastati udarcima otvorenim dlanom. Rekao je i da je jedna od posljedica tih udaraca moglo biti i krvarenje u meke moždane ovojnice, ali da ono, samo po sebi, ne bi moglo dovesti do smrti. Izjavio je da je puno jača sila djelovala u području prsnog koša oštećenika, gdje su opisani serijski obostrani prijelomi rebara s posljedičnim oštećenjima odnosno nagnječenjima prsnog krila te da su te ozljede bile dovoljne da dovedu do smrti oštećenika.

Nije bilo primjedbi na dati nalaz i mišljenje.

02. travnja 2008. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelji optuženih, novinar“ Glasa Slavonije“.

Današnjem ročištu nije pristupio pozvani svjedok Stojan Alapović. Predsjednik Vijeća je izvijestio prisutne da navedeni nije uredno primio poziv te da je sudski dostavljač obaviješten da isti prebiva na području Belog Manastira.

Svjedočenje Milovana Petrovića

Svjedok je izjavio da poznaje optuženike. Opt. Krstinića upoznao je kao vojnog policajca, a opt. Kikanovića ili kao vojnog policajca, ili posredstvom nećaka svoje supruge koji su bili Kikanovićeви prijatelji.

Svjedok je do kolovoza 1992. godine živio u Osijeku, a tada je otišao u Dalj. 1995. godine živio je u Dalju, obnašao je dužnost pomoćnika komandanta za pozadinu 35. brigade Vojske RSK. Faktički je bio treći čovjek po hijerarhiji u brigadi. Načelnik Štaba brigade bio je Miroslav Rudan, a komandant brigade bio je Nikola Petrović. Komandant pozadinskog voda bio Boro Vuković, a kada je kasnije ta postrojba podignuta na višu razinu, razinu pozadinske čete, zapovjednik joj je bio Dragan Cvišić. U sastavu te formacije djelovala je i jedinica radne obveze čiji su zapovjednici bili Veselin Agić i Stevan Ristić.

Svjedok nije poznao pok. Antuna Kundića. Petoga ili šestoga dana od Kundićeve smrti njegov (svjedokov) bratić Radoslav Kuznjejev ga je upitao da li je čuo „što se desilo sa puncem od Radoslava“. Tome nije pridavao osobitu pažnju, a nije znao niti na koju osobu se to odnosi. Tek kasnije je saznao da se radilo o puncu Radoslava Popovića. Nekoliko dana potom na brifingu u brigadi je od Grahovca, načelnika za sigurnost, čuo da je u vezi Kundićeve smrti proveden očevid te da je Antun Kundić preminuo uslijed infarkta. Čuo je i da su u privođenju Kundića sudjelovali Agić i Ristić pa je njih pozvao na razgovor. Ristić mu je tada rekao da je Kundić napustio jedinicu, da je on (Ristić) trčao za njim te da je nakon toga Kundić prevezen u zgradu Vojne policije. Svjedok je napomenuo da su Agić i Ristić, kao zapovjednici jedinice radne obveze, imali ovlasti izreći mjeru od 7 dana zatvora osobama koje nisu izvršavale radnu obvezu, a izvršenje kazni provodilo se u sjedištu Vojne policije. Međutim, 15-20 dana potom od Saše Vulina, pripadnika svoje postrojbe, čuo je da je prilikom privođenja Antun Kundić nekoliko puta udaren od strane Agića ili Ristića. Izjavio je da je ponovno nekoliko puta razgovarao sa navedenima, ali da su oni tvrdili da nisu udarali Kundića, te su prigovarali njemu (svjedoku) da više vjeruje pijancu (Vulinu) nego njima. Izjavio je da ga je interesiralo što se sa Kundićem događalo u zgradi Vojne policije, ali da je uvijek dobivao informacije da je Kundićeva smrt nastupila uslijed infarkta.

Nakon što mu je predsjednik Vijeća predočio dio iskaza Radoslava Popovića u kojemu je Popović rekao da je ovaj svjedok, nakon što je čuo za postupanje prema Kundiću, pozvao Ristića k sebi te da ga je psovao i ošamario, svjedok je izjavio da nije točno da je ošamario Ristića, da nikada nikoga nije ošamario.

Rekao je da su Agić i Ristić bile osobe lošeg karaktera te da je zbog toga kod njega postojao „crv sumnje“ da su njih dvojica imali veze sa smrću Antuna Kundića. Izjavio je da je to pitanje potencirao i pred komandantom štaba Miroslavom Rudanom, ali da mu je ovaj odgovorio: „Ostavi ta pitanja“. Shvatio je to kao Rudanovo prihvaćanje izvješća u kojemu je navedeno da je Kundićeva smrt nastupila uslijed zatajenja srca.

Izjavio je da sa Vojnom policijom nije imao ikakve kontakte, izuzev u situacijama kada je bio dežurni oficir brigade te je tada imao ovlaštenja zapovjednika brigade.

Rješenja Vijeća

U nastavku dokaznog postupka sa belomanastirske adrese, koju je dostavio branitelj opt. Krstinića, **pozvat će se radi ispitivanja svjedoka Stojana Alapovića.**

Vijeće je optuženima Kikanoviću i Krstiniću **produljilo pritvor** iz zakonskih osnova iz čl. 102. st. 1. t. 4. ZKP-a (naročito teške okolnosti počinjenja kaznenog djela).

18. travnja 2008. g.– dokazni postupak, obrana optuženika, završna riječ branitelja

Izveštava : Vlatka Jančić iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek.

Raspravu su pratili predstavnici OSCE-a, rodbina i prijatelji optuženih.

Utvrđeno je da su raspravi pristupile sve stranke, osim prvooptuženika, Novaka Simića kojemu se sudi u odsutnosti. Raspravi je pristupio svjedok Stojan Alapović.

Svjedočenje Stojana Alapovića

Do 07.07.1991. godine radio je u Policijskoj postaji u Osijeku. Nakon što je otjeran, počeo je raditi u SUP-u u Novom Sadu. Doselio se, sa obitelji, 1993./94. godine u Dalj. Od početka 1995. godine radio je kao predavač u Nastavnom centru u Erdutu s ciljem osposobljavanja osoba u Prijelaznoj policiji (Transitional Police Force – TPF). Jednom prilikom, kada je bio dežurni u navedenom Centru, dobio je informaciju od Dragana Đukića, Sekretara SUP-a iz Vukovara, da je u Šrajberovoj kući u Dalju preminuo Kundić, te da je prebačen u Vukovarsku bolnicu u teškom stanju i da je kasnije umro. Zet pok. Kundića je tada bio portir u spomenutom Centru. Kao dežurni krenuo je do Šrajberove kuće, a iz Vukovara je krenuo policijski službenik Boris Plavšić. Međutim, pripadnici Vojne policije nisu ih puštali u Šrajberovu kuću. Uspio je doznati od osobe iz susjedstva da je pok. Kundić doveden u prostorije Vojne policije u Šrajberovoj kući. Sačinio je dopis o uočenom i prosljedio ga Općinskom javnom tužitelju i istražnoj sutkinji. Sljedećeg dana je bio s njima na radnom sastanku, a sastanku je bio prisutan i kardiolog, ili internista, koji ih je izvijestio da je Kundić bio problematičnog zdravlja, da je dolaskom u Šrajberovu kuću zadobio bolove u lijevoj ruci i prsištu, što je bila posljedica srčanog udara i da je živ doveden u Vukovarsku bolnicu. Optuženike Krstinića i Kikanovića je zapazio „u prolazu“ kao vojne policajce u Dalju.

Čitanje iskaza svjedoka¹

Stranke su se suglasile oko izvođenja dokaza čitanjem iskaza svjedoka.

Pročitani su iskazi oštećene Rozalije Kundić, svjedoka: Erike Astaloš, Emerika Huđika, Ivana Bodze, Marija Bodze, Marija Lazara, Josipa Ledenčana, Tome Duvnjaka, Andrije Bodze, Andrije Paštija, Mirka Kelave, Josipa Varge, Antuna Hodana, Imre Mogera, Đure Astaloša, Josipa Obrtljika, Stjepana Vulina, dr. Zdravka Tomaševića, Antuna Kvake, Franje Hodana, Palka Kremerenskog, Rozalije Balog, Tomislava Horvata, Saše Grgura i Gordana Šlingera. Pročitani su nalazi i mišljenja te iskazi vještaka, dr. Mladena Marcikića. Pročitani su iskazi svjedoka Monike Popović i Radoslava Popovića.

Stranke su se suglasile te je pročitani iskazi vještaka i svjedoka koji su ispitani na izvanraspravnom ročištu dana 29.02.2008. godine. Pročitani su nalazi i mišljenja vještaka dr. Milenke Mrčele, Darka Selešija, Petra Stojanovića i Josipa Senešija.

Izvršen je uvid u: zapisnik o sekciji, zapisnik o pretrazi, u fotografije, u POPOP (potvrda o privremenom oduzimanju predmeta), POPOP, rješenja ispisana ćirilicom pismom, uvjerenje Komiteta za zaštitu prava i interesa raseljenih lica i povratak u zavičaj, medicinsku dokumentaciju izdanu na području Republike Srbije za opt. Kikanovića, u popis pripadnika radnog voda Dalj, u potvrde izdane na ime Moger Imre, u fotodokumentaciju očevida, u pozive za svjedoka Lazar Marija, u medicinsku dokumentaciju izdanu na ime Antuna Bartoka, fotodokumentaciju očevida, u presliku vojne knjižice i medicinsku dokumentaciju za Tomislava Horvata.

Branitelj optuženika Krstinića predao je u sudski spis liječničku svjedodžbu od 11. 09. 2008. izdanu od strane Zatvorske bolnice Zagreb za svog branjenika, izvršen je uvid u isti.

---

¹S obzirom da je odgoda glavne rasprave trajala duže od dva mjeseca glavna rasprava krenula je iznova 14. veljače 2008.g. te se ponovno izvode već izvedeni dokazi

Djelomična izmjena činjeničnog opisa optužnice

Zamjenik ŽDO-a djelomično je promijenio činjenični opis optužnog akta:

- u točki 1. mijenja se: optuženici Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić dana 03. svibnja 1995. godine, nakon što je priveden Antun Kundić jer je napustio prisilne radove, ispitivali ga i udarali pri čemu je Antun Kundić zadobio teške tjelesne ozljede *koje su kod njega izazvale traumatski šok od kojeg je - mijenja se u - od kojih višestrukih ozljeda je ošt. Antun Kundić* preminuo;

- u točki 4. promijenjen je vremenski period na koji se točka optužnice odnosi: Novak Simić se tereti i da je fizički zlostavljao Ivana Horvata *od 01. siječnja 1991. godine - mijenja se u od rujna 1992. godine*;

- u točki 6. optužnice izostavlja se da je opt. Miodrag Kikanović udarao po potkoljenicama Emerika Huđika nogama obuvenim u vojničke čizme i udarao ga snažno policijskom palicom po leđima u predjelu bubrega;

- izostavljena je točka 7. optužnice - *da je opt. Miodrag Kikanović sam zlostavljao Marija Lazara da kante napunjene kamenjem drži i premješta ih s jedne hrpe na drugu*, pa tako točka 8. optužnice postaje točka 7.

U ostalom dijelu optužnica je ostala ista.

Izvršen je **uvid u izvod iz kaznene** evidencije za optuženike.

Stranke nisu imale primjedbi na izvedene dokaze.

Obrana optuženika Miodraga Kikanovića

Ne osjeća se krivim niti po jednoj točki optužnice.

U odnosu na točku 1. optužnice zatražio je da mu se omogući suočenje s optuženikom Krstinićem koji ga tereti da ga je vidio kako kritične zgrade šamara pokojnog Kundića. Naveo je da je kritičnog dana radio na prijavnici Šrajberove kuće, budući da je invalid. Vidio je da su pok. Kundića kamionom dovezli Ristić, Agić i Vučković i predali ga optuženiku Novaku Simiću.

Uočio je da je pok. Kundić već bio pretučen jer mu je iz desnog uha tekla krv. Tog dana se je zadržao u komandi do 17,30 sati, a potom je otišao kući. Sljedećeg dana je saznao da je Ristić bio pozvan na podnošenje izvještaja o stradavanju pok. Kundića, kada je izlazio iz Šrajberove kuće rekao mu je da je pok. Kundić pao iz kamiona. Navodi da je 30% invalid, a nastradao je 1993. godine kada je upućen kroz minsko polje.

U odnosu na 2. točku optužnice izjavio je da poznaje oštećenog Ivana Bodzu, ali poriče sudjelovanje u njegovom zlostavljanju, a naveo je da ga je priveo optuženik Simić. Na prijavnici u Šrajberovoj kući ponekad je s njim bio i opt. Krstinić koji je ujedno imao i zadatak da pohodi UNPROFOR-ove punktove na crti razdvajanja između Sarvaša i Nemetina.

U odnosu na 3. točku optužnice, naveo je da poznaje ošt. Karola Kremerenskog kao mještanina Dalja, no s njim nikada ništa nije imao. Ne može se sjetiti da je ikada bio privođen i da je dolazio u Šrajberovu kuću, ali zna da je bio mobiliziran u radni vod i da je jednom prilikom opt. Simić otišao po njega jer se nije odazvao radnoj obavezi.

U odnosu na 6. točku optužnice naglasio je da oštećenog Emerika Huđika ne poznaje. Dodao je da je nakon stradavanja od nagazne mine bio podvrgnut kiruškom zahvatu, te mu je amputirano meko tkivo desnog stopala i nakon stradavanja više nije bio obuven u vojničke čizme. Danas nosi odgovarajuću obuću, jer mu se u protivnom otvaraju rane.

Dodao je da od 1995. godine stalno boravi na istoj adresi u Dalju. Nikada nije imao problema s pripadnicima hrvatskog ili mađarskog dijela stanovništva Dalja. Živi s majkom u istom domaćinstvu. Tijekom 1994. godine, nakon što se je vratio sa rehabilitacije, vratio se u Vojnu policiju i tamo zatekao optuženika Krstinića.

Obrana optuženika Radovana Krstinića

Na zahtjev optuženika Krstinića Predsjednik Vijeća pročitao je njegove iskaze koje je dao u istražnom postupku.

Odgovarajući na pitanja branitelja odgovarao je da su ga policijski službenici natjerali da lažno da izjavu. Od straha i nelagode koje je proživio u policijskoj postaji pred istražnim sucem iskazao je neistinu u dva navrata, a vezano za okolnost da je vidio kako opt. Kikanović zadaje dva šamara pok. Kundiću i da nije vidio da je Kundić pao iz kamiona. Dopušta mogućnost da se to dogodilo u dijelu dvorišta Šrajberove kuće koji on nije mogao vidjeti. Kasnije je saznao da je doista i pao dok je bio odvođen u zatvor Šrajberove kuće, no to nije iskazao pred istražnim sucem, jer je bio u teškom psihičkom stanju. U trenutku dovođenja Kundića opt. Kikanović se nalazio u blizini stražarnice.

U odnosu na 2. točku optužnice porekao je da je sudjelovao u fizičkom zlostavljanju oštećenog Ivana Bodze zajedno sa opt. Simićem i opt. Kikanovićem. Potvrđuje da je isti bio u zatvoru Vojne policije u Šrajberovoj kući i da mu je donosio slatkiše koje su mu ostavljale supruga i kćerka.

U odnosu na 7. točku optužnice naveo je da ne poznaje oštećenog Josipa Ledenčana, a da poznaje jedino njegovog brata. Osobno je znao dolaziti na Mišino brdo kao vojni policajac, jer se tamo nalazio jedan punkt i imao je zemljište na tom prostoru, pa je odlazio onamo obrađivati zemlju.

U Dalj je došao s obitelji u ljetu 1992. godine, a nekoliko mjeseci prije je došao sam i odmah je bio mobiliziran kao vojnik u TO. Nakon godine dana počeo je raditi u Daljskoj ciglani, a kasnije u pekari. Tamo je upoznao Čedomira Jovića, kapetana vojske Republike Srpske Krajine, pa je pristupio Vojnoj policiji. Porekao je da je privodio i ispitivao osobe kao pripadnik Vojne policije tijekom 1995. godine.

Završni govor Zamjenika ŽDO-a

Smatra da je tijekom postupka nedvojbeno dokazano da su optuženici Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić počinili kazneno djelo koje im je stavljeno na teret. Naglašava kako su navode optužnice potvrdili ispitani svjedoci, a posebice zaštićeni svjedok kodnog naziva „Poštar“ koji je na nedvojben i neposredan način, kao pripadnik Vojne policije, opisao posljednje trenutke pok. Antuna Kundića i ulogu optuženika prije njegove smrti. Smatra nebitnim je li netko prije udarao pok. Kundića, jer su svi sudjelovali u udaranju i nije bitno tko je nanio koji udarac, bitna je svijest o nanošenju ozljeda i pristajanju na taj događaj. Ne prihvaća da je optuženik Krstinić bio prisiljavan u policiji i da je zbog toga lažno iskazivao pred istražnim sucem i smatra da su mu bila osigurana sva prava. Naveo je da ostale točke optužnice potvrđuju iskazi svjedoka i nalaz i mišljenje vještaka iz kojih proizlazi krivnja optuženika. Stoga je predložio da se svi optuženici proglase krivim i osude po zakonu.

Završna riječ branitelja opt. Novaka Simića

Smatra da je odluka Suda, da se njegovom branjeniku sudi u odsutnosti, u suprotnosti s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Naveo je da optuženiku Novaku Simiću nije dana mogućnost da ispituje vrijednost i kvalitetu iskaza zaštićenog svjedoka, međutim, smatra da Sud može otkloniti ove nedostatke, jer pravno relevantne činjenice nisu utvrđene na nedvojben način. Smatra da činjenice navedene u preambuli optužnice i u točki 1. optužnice nisu dokazane, jer je oštećenik Ivan Bodza iskazao da ne pozna opt. Simića, te da ošt. Karlo Kremerenski i Ivan Horvat potvrđuju da opt. Simić nije sudjelovao u počinjenu kaznenog djela, a kako to navodi točka 3. optužnice. U odnosu na točku 4. optužnice sam oštećenik Ivan Horvat je izjavio da ga je zlostavljao „Krc““. Smatra da iz izvedenih dokaza ne proizlazi zaključak da je optuženik Novak Simić počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret. Stoga je predložio da ga Sud oslobodi optužbe.

Završna riječ branitelja optuženika Miodraga Kikanovića

Navodi da je netočan navod iz optužnice da su se optuženici udružili radi zlostavljanja lokalnog stanovništva i da iz preambule optužnice ne proizlazi zaključak o svijesti njegovog branjenika da se uključio u redove Vojske Republike Srpske Krajine, već da je bio mobiliziran.

U odnosu na točku 1. optužnice naveo je kako optužba krivnju njegovog branjenika nalazi u iskazu optuženika Krstinića i u iskazu zaštićenog svjedoka, da je navodno optuženik Kikanović zadao dva šamara pok. Kundiću, te da se to ne može dovesti u uzročnu vezu s nastankom smrtno posljedice. Smatra da je iskaz zaštićenog svjedoka nelogičan i neodrživ, da je isti prilikom davanja iskaza čitao na „ijekavici“, a na pitanja je odgovarao na „ekavici“, da je izjavio da se nikoga nije bojao i da se danas nikoga ne boji, pa mu je nelogičan njegov status zaštićenog svjedoka. S obzirom da Sud nije prihvatio prijedlog da se provede rekonstrukcija na mjestu događaja, smatra da nije dokazano da je zaštićeni svjedok mogao vidjeti s ugla kuće u unutrašnjost prostora u kojem se nalazio pok. Kundić.

U odnosu na točku 2. optužnice naveo je da je oštećenik Ivan Bodze izjavio da nije u zavadi sa opt. Kikanovićem, i da se ne može utvrditi da je opt. Kikanović zlostavljao Bodzu.

U odnosu na točku 3. optužnice smatra da je utvrđeno, iz iskaza sestre oštećenog, Rozalije Balog, da joj je oštećenik rekao da ga je možda udario opt. Kikanović, a svjedok Palko Kremerenski je iskazao da mu oštećenik nije rekao tko mu je zadao tjelesne ozljede.

U odnosu na točku 6. optužnice ukazao je da je iskaz ošt. Emerika Huđika nevjerodostojan, i nemoguće ga je provjeriti, i da isti na glavnoj raspravi nije bio siguran da mu je optuženik Kikanović nanio ozljede, već mu je rečeno da ga je ozlijedio muškarac prezimena Kikanović.

Predložio je da se ukine pritvor protiv njegovog branjenika i to iz razloga što nije dokazana tvrdnja da je optuženik Kikanović svojim radnjama u navedenom vremenskom periodu zlostavljao veći broj osoba.

Optuženik Miodrag Kikanović pridružio se završnoj riječi svoga branitelja, dodao je da su mu najbliža rodbina Hrvati i da je nelogično da je počinio kaznena djela nad pripadnicima nesrpskog stanovništva sa područja Dalja.

Završna riječ branitelja optuženika Radovana Krstinića

Naveo je da je optužba paušalna, jer istom nije obuhvaćena ukupnost ponašanja njegovog branjenika. Smatra da tijekom postupka nije utvrđena direktna nakana optuženika Krstinića da je „sudjelovao u privođenjima, ispitivanjima, premlaćivanjima i drugim zlostavljanjima Hrvata i Mađara“.

Ukazao je da je iskaz zaštićenog svjedoka neautentičan, jer je u svom iskazu naglasio da su optuženici pok. Kundiću lupali „činele“, a koje udarce ispitani vještaci nisu doveli u uzročnu vezu s nastankom smrti, stoga zaključuje kako je oštećenik, pok. Kundić, u Šrajberovoj kući eventualno zadobio tek teške tjelesne ozljede.

Navodi da iz iskaza oštećenog Ivana Bodze proizlazi suprotnost optužbi iz točke 2. optužnice, da je oštećenik Josip Ledenčanin zadobio jedan udarac, a da se optuženika optužuje za više udaraca, pa zaključuje kako se radi o pojedinačnim radnjama, a koje ne mogu biti podvedene pod kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Predložio je da bude ukinut pritvor protiv njegovog branjenika, smatrajući da tijekom postupka nisu utvrđene posebno teške okolnosti koje kaznenom djelu daju teže obilježje nego što je to ubičajeno, te je ukazao na teško zdravstveno stanje optuženika zbog tuberkuloze i čira na dvanaestercu. Predao je Predsjedniku Vijeća u sudski spis završnu riječ u pisanoj formi.

Optuženik Radovan Krstinić pridružio se završnoj riječi svoga branitelja.

21. travnja 2008. godine – objava presude i rješenje o pritvoru

*Izvjestava : Vlatka Jančić iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek.
Raspravu su pratili predstavnici OSCE-a, rodbina i prijatelji optuženih.*

Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku objavilo je presudu broj Krz-42/07 kojom je proglasilo krivima optuženika Novaka Simića, optuženika Miodraga Kikanovića i optuženika Radovana Krstinića zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ-a RH.

Citiranom presudom izrečene su kazne zatvora:

- Opt. Novaku Simiću kazna zatvora u trajanju od 9 (devet) godina, suđeno mu je u odsutnosti
- Opt. Miodragu Kikanoviću kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina i 6 (šest) mjeseci
- Opt. Radovanu Krstiniću kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine

Optuženiku Miodragu Kikanoviću produljen je pritvor, a optuženiku Radovanu Krstiniću ukinut je pritvor.